

Hind 20 marka

TARTU

põllumajanduse ja tööstuse
näituse juht
1923

H. Tamme kirjastus
Tallinnas

..... siiski ei ole paremaid paberosse kui

„Fru-Fru“

ARH

PABEROSSID
PEREMEES

*A/S
A. Reier & K^o*

20 TÜKKI
10 MARKA

Jäme formaat

E. T. K.

Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisuse

omatööstuse saadused omasid Eesti Kaubandus-
tööstus näitusel **kõige kõrgemad auhinnad.**

E. T. K. kohvid — suur kuld auraha.

Linnase kohv, jahvatatud ja jahvatamata.

Vilja kohv, jahvatatud, kolmes sordis.

Sigurid jahvatatud.

Uba viljakohv, jahvatatud, emailitud plekk toosides.

E. T. K. kalakaubad — suur kuld auraha.

Kilud toosides, ämbrites ja tünnides.

Sprotid toosides.

Silgud tündrites ($1/1$, $1/2$ ja $1/4$ tünnid), rapitud ja
rappimata.

Silgud ämbrites.

Tähendatud kaubad on müügil igas Tarvitajate- ja Majandus-
ühisuses ning paremates kauplustes maal ja linnas.

Pealadu

Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisuses,
Tallinnas, Estoonia puiestee Nr. 15.

Põllumajandusline Reskühisus

„Estonia“

Tallinnas, Jaani t. 6.

Telegr.: Zentrestonia.

Aurujõuliste piimatalituste sissesääded.

Tartu näitusel täielik Ahlborni auru-
jõuline piimatalituse sissesääde töö-
tamas OMA PAWILJONIS.

PIIMATALITUSED, saatke kõik oma või P.K.
„Estoniale“, ainult siis saate oma kaubast täieliku
hinna kätte.

Isesõitjaid ja veetavaid lokomobile

Rehepeksumasinaid „Marshalli“, „Ransomesi“, „Munkelli“ wabrikutesi
Traktoore „Internationaali“ ja „Fordsoni“

„Deeringi“, Rootsi „Westerasi“, „Delma“ heina- ja wiljaniitjaid
„Deeringi“ ja Rootsi hobuserahasid

Dentzky korrekt- ja kultuuratru

Sacki ühe- ja mitmesahalisi atru

Dentzky kultuwaatorid

„Deeringi“ ja Saksamaa wedruäkkeid

Rootsi „Arwika“ atru

„Deeringi“ ja Sacki reaskülwimasinaid

„Deeringi“ ja Sacki taldrekäkkeid

Hankmo äkkeid

Tsik-Tsak äkkeid

Kunstsõnniku külwimasinaid

Jõu-koorelahutajaid „Westfalia“, „Lakta“, „Baltic“, „Alfa“

Käsi koorelahutajaid: „Westfalia“, „Lakta“, „Baltic“, „Alfa“

Ahlborni wõimasinaid ja presse

Ahlborni ühest tükist pressitud piimawõkannusid

„Deeringi“ ja teiste wabrikute heina- ja wiljaniitjate tagawaraosasisid

Dentzky ja Arwika atrade tagawaraosasisid jne.

Tartu Eesti Majandusühisus

Tartus, Holmi uul. 12-18. Kõnetr. 10.

Tubakatehas „Regina“

Narwas

..... pakub kõiki sorte .....

piibu- ja paberossitubakaid.

Hinnad odavad.

Hääd protsendid kaupmeestele.

Manufaktur Import Ko.

Tallinnas, S. Karja tän. 5, sissekäik kangi alt
kõnetraat 20-79

SUUR LADU

Inglis, Rootsi, Tshehoslowaki ja Saksa wabrikute

ülikonna-, palitu- ja püksiriidet.

Kleidi- ja pluuseriided, woodri satiinid, madratsi
ja kõiksugu pesuriideid **ainult jällemüüjatele.**

R/m. **A. Kapsi & Ko.**

Peaäri: Tallinnas, Harju t. 46, kõnetr. 5-75.

Osakond: Tartus, Suurturg 3, kõnetraat 44.

Kõige suurem ja täielikum
elektri materjaalide ladu
Eestis.

Elektri mootorid
Elektri sisseseade materjaalisi
Elektri walgustuse armatuurisi
Elektri keedu- ja soojendusnõusi.

Kõiksugu elektri jõujaamade ja walgustuse
sisseseadmine.

Eelarwed ja hinnakirjad maksuta.

Oma installatsiooni bürood Tallinnas ja Tartus.

Esimene Eesti mehaaniline

sandaali wabrik

Tallinnas, Suur Tartu mnt. 42. Kõnetr. 25-59

Pakub suuremal arwul kauplustele ja ühiskustele **SANDAAL** igas suuruses maitserikastes wärwides ja fassongides. Jällemüüjatele kõrged prots. Töö headus ja hinnad wäljasp. wõistlust-

„LIVONIA“

kerge-õlle, mõdu ja kohwi tehase saadused, tuntud headuses, saadawal igal pool:

Eksport { hele
must,

**keedetud mõdu
ja limonaad.**

Kohwi „Terwis“ ja „Ideaal“.

Jällemüüjatele protsendid.

Ladud: Tallinnas, Narwas, Walgas,
Wõrus, Petseris.

Tartu
põllumajanduse ja tööstuse
näituse juht

---

1 9 2 3. a.

1A.

~~27870~~

H. T a m m e kirjastus
Tallinnas, V. Posti tän. 7, 10.

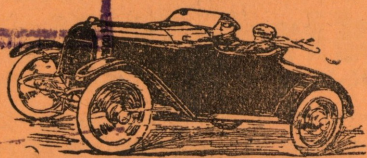
16206940

Tartu Riikliku Ühiskooli

Raamatukogu

48064

ARHIIVKOGU

Iga Fordi omanik on meie sõber

Ford Motor Company

ESITUS TARTUS:

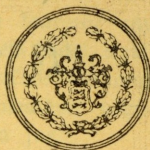
Suurturg 8. Tel. 300. Telegr.: Alros Tartu
müüb wabriku hindadega:

- FORDSON traktore,**
- FORD ja LINKOLN autosid,**
- Auto ja traktori osasid,**
- Auto tarbeid,**
- Auto kumme.**

Saame masinad otse Ameerikast, paneme kokku omis eeskujulistes töökodades. Tükkitööna kokkupanemist välja ei anna. Proovime masinad põhjalikult enne kätte andmist. Meie äri ukсед on awatud kõikidele. Anname igale maksuta juhatus ja nõu. Teenime õiglaselt igat Fordi omanikku, selle peale waa-tamata, kellelt masin ostetud. Ostjaid meie liiakasu wõtmisega ei tüssa. Kui soovite õiglast wastutulekut ostmisel ja asjatund-likku tehnilist abi —

ostke Ford Tartust.

A. ROSENWALD & CO.

Kõrgemad kuld aurahad.

O-ü. „TUBAK”

Tallinnas,
Baltiski maanteel Nr. 19.

TALLINNAS

Kõnetraat: Kontor: 27-86
Wabrik: 8-68

Paberossid:

- „Salon“
20 tk. 40 m.
- „Saulapidu“
20 tk. 20 m.
- „Fortuna“
20 tk. 15 mk.
- „Moorits“
20 tk. 10 mk.
- „Karmen“
20 tk. 20 m.
- Kuld Rannake
25 tk. 15 mk.
- „Walge Karu“
10 tk. 8-mk.
- „Kodu“
10 tk. 10 mk.
- „Karu Uus“
20 tk. 10 mk.

Tubakad:

- „Cavalla“
1/4 n. 200 m.
- „Samson“
1/4 n. 100 m.
- „Stambul“
1/4 n. 90 m.
- „Ottoman“
1/4 n. 75 m.
- „Kuld Kotkas“
1/4 n. 70 m.
- „Kuld Ankur“
1/4 n. 60 m.
- „Põhja Pöder“
1/4 n. 50 mk.
- „Meremees“
1/4 n. 40 m.
- „Saeva Tubak“
1/4 n. 30 m.

Tartu näituste ülevaade.

Tartu Eesti põllumeestelts oli üks esimestest seltsidest, mis Eesti ärkamiseajal ajutati. Esimene Eesti põllutöö näitus sai Tartu Eesti põllumeesteltsi poolt 1876. a. Nuustaku alewis ära peetud, ja sellega Eesti näitustele alus pandud. Paarkümmend aastat hiljem hakati Tartu Eesti põllumeesteltsi poolt näituse korraldamise peale suuremat rõhku panema, iseäranis sellest saadik, kui J. Tõnisson põllumeesteltsi juhatusesse waliti ja Tartu näitus sai iga aasta üheks tähtsamaks sündmuseks meie rahwa põllumajanduslise ja üldrahvuskultuuri edendamise loos. Tartu näitus oli alati juurem, kui kohalik näitus, wäljapanejaid oli üle Eesti. Iga aasta oli mõni osakond ülemaaline. Asjade wäljapaneku korraldusega, auhindade mõistmisega, selgitawate ja äratawate kõnedega ja juure hulga üle Eesti kokku tulnud waatajate hulgaga lõi Tartu näitus alati jarnase õhkkonna, mis Wene surwest ja Saksa mõjudest hoolimata rahwa iseteadwust ja rahwuslikku enesetunnet tõstis ja oma puhtpõllumajanduslike äratuse ja selgituse töös suuri tagajärgi andis. Wiimased Tartu näitused, enne ilmaõõda olid jarnased, mille üle uhted wõikime olla. Ilmaõõda ja rewolutsioonituulte pöörises ei olnud mõtet ega wõimalustki näitust pidada ja nii jäi ka Tartu näitusel wiis aastat wahet. Alles 1922. a. peeti jälle näitust.

Kuna enne iseisewust näitus meil peale põllumajanduslike edendamise weel nagu üldiseks rahwuslikeks pidupäewaks ja eneseawaldamiseks oli, on nüüd näitusel teised ülesanded. Nüüd jääb näitusele ülesandeks Eesti rahwa, eriti põllumajanduslike elu edendamine — laiendamine ja süwendamine, selle ülesande eduka täitmisega aitame kättevõidetud waba pinda kindlustada.

Siin saab Tartu Eesti näitus, kui enam arenenud ja laiema ulatusega, juft eesrinnaš sammuma. See nõuab aga näituselt kõige pealt seda, et näitus peaks kohaks olema, kus näidata tuleb seda, mis meil tõesti wäärtuslikku. — Riisama kawakindel ja selge aga ühtlasi ka asjatundlik ja erapooletu peab wäljapanekute auhindamine olema. Ka auhindamise kawade ja juhtnõõride teadaandmine wäljapanekutele on selles suhtes wäga tähtis. Auhindamise suhtes,

peab ütleva, on Tartu Gesti põllumeestestelgi näitustel juba kauemat aega enam põhjalikkust avaldatud, kui mujal. Juba kümne aasta eest pandi Tartu Gesti näitusel põhjaliku koorelahutajate katsumine, niisama ka atrade katsumine toime, millest ärisid osa võtma kutsuti; umbes samal ajal avaldati põhjalikumad nõudmised ka kariloomade ja võdi väljapanekute kohta jne.

Nüüd on aga Gesti põllumeestestelgi väljapanekute ja auhindamise juhtnõuvides juba läinud aastal, endisega võrreldes, suuremaid muudatusi täielikkuse ja põhjalikkuse poole avaldanud. Selles sihis tuleb edasi minna.

Wõib olla, et need põhjalikumad nõudmised väljapanekutele esialgu liigjuured ja täitmatad paistavad, kuid õigel edenemise teel olewale majapidamijele ei peaks nad praegugi juba ülejõu käima, sest nende maksmapanemisel on jeltis küll tulewikku, aga sellejuures ikkagi ka meie praegust oluforda silmas pidanud. Et need nõudmised ka tõepoolest meie enam edenenud majapidamistele — talud kui ka mõisad — võimatud vastu võtta ei ole, tõendab muu seas see, et käesolewa aasta näitusele ülesantud väljapanekud, mis asjatundmisega korraldatud, suurelt osalt näituse nõuetele vastavad.

Rahalised või ainelised auhinnad mängivad praegu ja ujun mõni aeg weel tulewikus meie põllumehe juures ikkagi suurt osa. Väljapanekute ettevalmistamine ja näitusele väljapanemine nõuab kulu, teinekord rohkesti kulu. Seda kulu tahab põllumees näitusele jaadud autajust katta, muidu on tal raske näitusest osa võtta. Seda tuleb silmas pidada ja väärtusliste väljapanekute eest põllumeestele ka väärtuslist ainelist taju määrata. See aineiline taju ei tarwitse igakord auhindki olla (wiimajeks olgu alati autunnistus ilma või ühes aurahaga); see aineiline taju võib väga hästi toetus- või ergutusraha nime all käia.

Tartu näitusele annab see erilise iseloomu, et ta wiljarikka maa keskkohas ja Gesti kultuurilises südamas ajub, nii et ta väljapanekuid ja waatajaid kaugemalt kui teised maakonna linnades peetavad näitused kofku tõmbab ja sellega kaugelt suurema ulatuse omab kui wiimajed. See ulatus peab loomulikult suurenema, kui Tartu raud- ja weeteega otstarbekohajemalt kui praegu Wiljandi- ja Pärnumaaga ühendatud saab. Ka aitab näituse laienemiseks awar uus näituseplats kaasa. Nõnda on olnud ja jääb Tartu näitus teatud kesknäituseks, mis tema korraldajele sellekohajed kohused peale paneb — väljapanekute kui ka waatajate vastu.

Tartu näitus 1923. a.

31. augustist — 4. septembrini 1923. a.

Näituse büroo on näituseplatsil, Wiljandi tän. Büroo on avatud igapäev kell 9—2 päeval.

Näitus avatakse 31. augustil kell 12 päeval. Näituse lõpp loomade osakonnas 3. septembril kell 6 õhtul, teistes osakondades aga 4. sept. kell 4 p. l.

Näituse kord.

Näituse korraldamine ja juhtimine on Näituse Toimkonna käes, kes ajab näituse büroos.

Korra üle valvamine näituseplatsil on näituse toimkonna hooleks.

Loomade jõdmiise ja talitamiise eest peavad väljapanekjad ise hoolt kandma. Loomade puhastamist tuleb igapäev enne näituse avamist toimetada.

Loomade ettetoomiise ajal peab iga loomatalitaja oma looma juures olema.

Põllutööriistade ja masinate väljapanekjad on kohustatud näituse toimkonna korralduste järele teatavatel aegadel oma väljapanekuid demonstreerima ja nende üle vaatajatele seletust andma.

Asjad, mis ühe kuu jooksul peale näituse lõppu ära viidud ei ole, müüakse G. Põllumeestestelti kasuks ära, kui omanikuga mitte teistiti kokkulepitud ei ole. Kergesti rikkimisevad asjad müüakse peale näituse lõppu kohe ära.

Kaebused näitusesse puutuwate küsimuste üle, väljaarvatud auhinna-mõistmisesse puutuwad kaebused, tulewad mitte hiljem, kui 24 tunni jooksul kirjalikult näituse toimkonnale ära anda. Hiljem esitatud kaebused võivad tähelepanemata jääda.

Tartu näituse osakonnad.

Taimeraswatus: 1. Seemne- ja jordiraswatus. — 2. Katseasjandus. — 3. Maaparandus.

Taimekaitse: 1. Rahjulikud putulad ja võitluswiisid nendega. — 2. Seenhaigused ja võitluswiisid nendega. — 3. Umbrohud ja nende häwituswiisid.

Arstirohu taimed: 1. Kultuurtaimed. — 2. Metsiktaimed. — 3. Arstirohu taimede ümber töötamise wahendid.

Põllutööriistad, masinad ja jõumasinad: 1. Põllutööriistad ja masinad. — 2. Jõumasinad ja jõuwantrid. — 3. Mõimejagused teised masinad ja riistad.

Hobused: 1. Cesti hobune. — 2. Roadsteri hobune. — 3. Ardeni hobune.

Veisjed: 1. Cesti maakari. — 2. Cesti angleri-kari. — 3. Cesti Hollandi-kari.

Wälte- ja julgloomad: 1. Sead. — 2. Lambad. — 3. Kitsed. — 4. Sulgloomad ja kodujänesed. — 5. Wälte- ja julgloomade kaswatusse jaadused ja tarberiistad.

Kalandus: 1. Kalakaswatus. — 2. Püügiriistad. — 3. Kalasaadused.

Piimaasjandus: 1. Piimatalitus. — 2. Piimasaadused. — 3. Piimanduse masinad ja riistad. — 4. Piimasaaduste tatsumine ja sellekohased wahendid.

Miandus ja mehindus: A. 1. Puumili. — 2. Reedumili. — 3. Puufool.
— 4. Sütained. — 5. Töövahendid aiatöös.

B. 1. Mesilased ja nende tooted. — 2. Mehinduse vahendid.

Metsandus: 1. Metsakasvatuse. — 2. Metsakorraldus. — 3. Metsajaadused. — 4. Töövahendid.

Industriitöö: 1. Naistöö. — 2. Liikumise abinõud ja weetavad jõuduriistad. — 3. Raud-, pleki- ja lukupea tööstus. — 4. Savi-, tserami- ja klaasitööstus. — 5. Tubaka ja paberositööstus. — 6. Nahatööstus: a) nahajaadused, b) sadulsepatööstus, c) kingsepatööstus. — 7. Wilditööstus. — 8. Rätsepatööstus. — 9. Puit-, mööbli- ja pummitööstus. — 10. Muusikariistad. — 11. Kõrval- ja papitööstus. — 12. Kulla-, tella- ja graveerimise-tööstus. —

Nõudke igalt poolt

kõrgemat sorti paberosse

„LEDI“

20 tükki — 30 marka.

EESTI TUBAKATEHAS „SIIWA“.

13. Sarve-, luu- ja harjatööstus. — 14. Trüki-, graafika- ja päevapilditööstus. — 15. Arstiriistad, optika ja peeninstrumendid. — 16. Jahi- ja spordiriistad. — 17. Maalri- ja refleksitööstus. — 18. Kunstikäsitöö.

Põllumajandusline tööstus: A. Põllumajandusliste jaaduste ümber-töötamine: 1. Jahvatustööstus ja veetid. — 2. Kartulitööstus. — 3. Piiritus tehniliseks otstarbeks. — 4. Suhkrutööstus. — 5. Puit- ja aiavilja ümber-töötamine. — 6. Rasvaainete ja taimeõli tööstus. — 7. Riutööstus (kõied, võrgud, linaketrus). — 8. Liha- ja konserveitööstus. — 9. Villatööstus.

B. Muud tööstuseharud: 1. Turbatööstus ja turbajaadused. — 2. Samitöööstus. — 3. Lubja gipsitöööstus. — 4. Kunstväetiste tööstus. — 5. Elster majapidamises. — 6. Keemiline tööstus. 7. Maitseainete tööstus. — 8. Mitmesugused põllumaajanduslikud tarbeasjad jne.

Põllumajanduslikud ehitused: 1. Ehituse kavandid ja mudelid. — 2. Ehituste materjaalid.

Põllumajanduslikud üksused (majapidamised).

Terwishoid: 1. Üldterwishoid. — 2. Toitmine. — 3. Sport.

Põllumajanduslikud õpewahendid, kirjandus ja arwustif.

Platside hinnad :

Hobune (üksit ja wartsaga mära)	100 mrf.
Warja, karilooma lahtiruum	50 "
Sea, lamba, wafika ja muu wäiksema looma lahtiruum	50 "
Sulgloomade ja kodujäneste puuri pealt	30 "
Põllutööriistade, masinate, wankrite, meesterahwa käsitöö jne. lahtisel platstil 1 ruutjalg	5 "
Asjade eest kuuride all pöranda ruutjalg	10 "
Kaisterahwa kodukäsitöö numbri eest	10—100 "
Käsitööde ja muude saaduste eest, mis tükk lauda ehk seinä ära wõtawad, ruutjalg	15 "

T ä h e n u s 1. Kui asi seinä ja pörandat ühtlasi tarwitab, siis wõetakse pöranda ruumi eest täis hind ja seinä ruumi eest pool hinda.

T ä h e n d u s 2. Kui rehepeksumasin näitujel töötab, siis ei tule tema eest üle 700 marka platširaha maksta.

T ä h e n d u s 3. Spetlikkude kogude eest on platširaha pool odavam.

T ä h e n d u s 4. Kauplemise ostarbega näitujele toodawad asjad wõiwad ainult näitujel toimkonna iseäralise loaga ruumi leida, mis juures näituse toimkond platširaha 500—5000 marka määrab.

Tähelepanemiseks wäljapanesjatele.

Asjade paigalseadmine algab 29. aug. kell 9 homm. ja lõpeb 30. aug. kell 9 õhtul.

Loomade wastuwõtmine lõpeb 31. aug. kell 9 homm.

Platši andmist ja asjade ülesseadmist näitujel juhatawad näituse toimkonna poolt määratud osakondade juhatajad.

Näituse toimkonnal on õigus platši tarbeforral piirata.

Shokolaad

Louise

Kakao

Oma pawiljon

Asjade vastuwõtmise juures antakse kwiitung, mille ettenäitamisel pärast näituse lõppu asjad omanikule kätte antakse, kuna kwiitungi küljes olev kupong nende jaoks, kes näitusel auhindasid saavad, auhindade vastuwõtmisel istu tõendujeks on.

Näitusel asju mahawõtta ja näituselt ära wiia võib ainult osakonna juhataja loaga.

Asjade ja loomade järele walwawad wäljapanejad; peale selle on walwe weel korraldatud näituse juhataste poolt.

Näituse toimkond ei wastuta wäljapanekute rikete ja kaotusmineku eest näitusel, mis ilma näituse toimkonna awaliku süüta on juhtunud.

Wäljapanejad wõiwad wäljapanekuid finnitada lasta; finnitamine sünnib wäljapaneja kulus.

Kauplemise otstarbeks wäljapandawad asjad wõiwad ainult näituse toimkonna iheäralise loaga ruumi leida.

Näituse toimkonnal on õigus tarbetorral oma äranägemise järele wäljapaneku teadaannet tagasi lükata, näituselt wäljapanekuid, pealkirje, reklaame jne. kõrvaldada.

Auhinna mõistmine.

Auhinnamõistmise alla kuuluwad kodumaa wäljapanekud ja wäljamaa toodeteist need, millel Eesti põllumajanduse kohta tähtsus.

Auhinnamõistmine sünnib wastawalt osakondade järele sellekohaste kindlate määruste järele. Neid määrusi wõiwad wäljapanejad näituse büroost hinnata saada. Wittenõistlejad wäljapanekud peawad pealkirjaga „Ei wõistle“ warustatud olema.

Auhinnad antakse wäljapanejatele kaartidega teada, mis wäljapanekute juure üles pannakse.

Neid kaartisid ei tohi wäljapanejad enne näituse lõppu maha wõtta.

Wastulauseid auhinnamõistmise üle võib auhinnamõistmise komisjonile 12 tunni jooksul peale auhinnakaartide wäljapanekut kirjalikult sisse anda.

Tartu tööstused.

Tartus on kaunis kogu tööstuse ajutusi, mis üle Eesti tuntuks ja oma saadusid peale kodumaa weel wäljamaalegi saadawad. Iseäranis rohkesti on Tartus wäike- ja kesktööstuse ajutusi. Üldse on Tartus 6 juurtööstust, 51 kesktööstust, 70 wäiketööstust, seega kokku 127 tööstuse ajutust.

Tähtsamad Tartu tööstused on põllutööriistade wabrik „Tegur“, kelle aadress ülemaa tuntuks. Peale põllutööriistade walmistab „Tegur“ ka laewu ja muid metallitöösid.

Põlluharija ja tarwitaja linnas kui maal!

Kas oled selle üle kunagi tõsiselt järele mõtelnud, kuidas oma majanduslist seisukorda parandada ja ülearuste kulutuste eest hoida?

Jõukaks saab iga hoolas põlluharija ja tööline ainult siis, kui tema tööwaew tema oma tarwitada ja walitseda jääb.

Kehwaks jääb põlluharija ja tööline siis, kui üksikud isikud tema tööwilja ilma täie wastutasuta oma kätte koguwad.

Mida jõukam iga üksik kodanik, seda õnnelikum on terve rahwas ja seda kindlam riigi majandusline seisukord.

Mida rohkem üksikuid fikkaid, seda vähem warandust on laialistel rahwahulkadel ja seda wiltsam ja kindlusetam ka rahwa ja riigi majandusline seisukord.

Sarnast majanduslist olukorda, kus hulkade warandus üksikute kätte ei koonu, waid igale tema õige osa jääb, aitab luua

ühistege wus.

Kui tarwitaja kaubad ostab oma tarwitajate- ehk majandusühisusest, jääb kaubawahetusest ühisusele ülejäanud raha tema enesele.

Kui põlluharija põllusaadused müüb oma ühistegeliste ette wõtetele jääb selle ette wõtte kasu ka tema enesele.

Peale selle saab tarwitaja oma ühisusest õige kauba õige hinna ja mõöduga ning põlluharija oma põllusaaduste eest täie hinna.

Iga penniga, mida tarwitaja ehk põlluharija eraette wõtjale ehk erakaupmehele wiib, suurendab tema üksikute rikaste hulka ja vähendab rahwa üldist jõukust.

Üksikult omaette tegutsedes ei suuda Teie oma majanduslise olukorra kindlustamiseks palju ära teha.

Naabritega kokku astudes suudate Teie ühiselt wõtta oma kätte kõik kaupade jaotuse, põllusaaduste turule saatmise ja lõpuks ka tarbeainete walmistuse. Mida rutemalt see stünnib, seda rutemalt kaob üksikute rahaline üliwõim ja laialiste rahwahulkade majandusline wiltsus.

20 protsenti Eesti rahwast saawadki oma kaubad juba ühistegeliste asutuste kaudu. 20 protsenti põlluharijate ja teiste töötajate tööwiljast tekkinud wahekasu tuleb tema enesele juba tagasi, 80 protsenti läheb aga weel üksikute rikastamiseks.

Igal põlluharijal, töölisel ja haridustegelasel tuleb kaasa aidata, et ühistegeliste asutuste wõrk Eestis tiheneks ja majanduselu arenemine õigetele radadele juhitaks.

Nõu ja juhatust tarwitajate- ja majandusühisuste asutamiseks annab igal ajal üleriikline tarwitajate suurkaubanduslise ostu-müügi, omatööstuse ja nõuande keskkoh

EESTI TARWITAJATE KESKÜHISUS,

Tallinnas, Estoonia puiestee Nr. 15.

Peale „Teguri“ on Tartus veel Haubneri ja Vellepi masinawabrikud, wiimane walmistab rehepeksumasinaid.

Tartu wabrikuteft ja tööstuse asutustest on nimetada veel: Telefoni wabrik, pärimiwabrik, õllewabrik „Al le Cog“, „Ceres“ leiwawabrik, H. Tõnissoni peegli-, puu- ja kirjutusmaterjaali tööstus, Balti spordiriistade wabrik, arstiriistade walmistamise töökojad, nahatööstused, Uzwanski hobuseriistade tööstus, kompvekiwabrikud „Esmene Tartu kompveki tehas“ — G. Glaszmann ja R. Gutmann, J. Mootse, tudumistööd. A. Stiglitz ja J. Serikowa, worstiwabrik A. Luiga, liivori- ja weinitahas Tartu aiawilja ühjus jne., liimiwabrik ja kondijahu wabrik, limonadi wabrikud G. Jurup, A. Zwanthal ja P. Loderaud. Mõõbliwabrikud A. Mohr, L. Bandelier, D. Siider, klaveriwabrik „Astron“ ja J. Käsja muusikariistade töökoda, seebiwabrikud — Vill ja Hakkaja (Frederikint) ja „Veronika“, paberostitefti wabrik Willmann, J. Silbergleich, Simon Sad ja pojad, tubakawabrikud: Sultan Flor, F. Hoppe ja Ko., A. Kesler, J. Konts ja Ko., bismiidiwabrik, tsemendiwabrik J. ja W. Särg, wildiwabrik F. Hoppe ja Ko., kuuwapiirituse tööstus „Taara“ ja teisi wähemaid.

Lisarongid Tartu näituse ajal.

Näituse ajal on määratud kätku järgmised lisarongid:

Tartu tulef.

Laupäewal, 1. sept.: R. nr. 3-bis Tallinnast minek kell 23,20 min.; Ülemiste 23,37 — 23,39; Lagedi 23,49 — 23,50; Aruküla 0,5 — 0,6; Raasiku 0,16 — 0,18; Kehra 0,34 — 0,36; Aegwiidu 1,1 — 1,6; Jänedä 1,19 — 1,20; Lehtje 1,30 — 1,31; Tapa 1,43 — 2,10; Tamjalu 2,34 — 2,36; Kiltji 2,50—2,53; Raffe 3,11 — 3,13; Wägewa 3,26 — 3,27; Pedja 3,42 — 3,43; Jõgewa 3,56 — 4,5; Kaarepere 4,25—4,26; Woldi 4,46—4,47; Rärtna 5,2—5,3; Tartu tulef 5,23 pühapäewa hommikul.

Pühapäewal, 2. sept.: R. nr. 71 Tapalt minek kell 5; Tamjalu 5,30—5,33; Kiltji 5,50—5,53; Raffe 6,15—6,17; Wägewa 6,35—6,40; Pedja 7—7,1; Jõgewa 7,18—7,30; Kaarepere 7,54—7,56; Woldi 8,22—8,26; Rärtna 8,45—8,46; Tartu tulef 9,10.

Tagasi sõit 2. sept.

Rong nr. 72 Tartust minek kell 21,22; Rärtna 21,42—21,43; Woldi 22,5—22,12; Kaarepere 22,42—22,44; Jõgewa 23,4—23,14; Pedja 23,34—23,35; Wägewa 23,53—23,59; Raffe 0,19—0,21; Kiltji 0,43—0,45; Tamjalu 1,2—1,8; Tapale tulef 1,31.

R. nr. 4-bis Tartust minek k. 23,15; Rärtna 23,32—23,33; Woldi 23,52—23,56; Kaarepere 0,21—0,23; Jõgewa 0,39—0,50; Pedja 1,6—1,8; Wägewa 1,22—1,25; Raffe 1,41—1,44; Kiltji 2,2—2,6; Tamjalu 2,22—2,26; Tapa 2,44—3,43; Lehtje 3,57—3,59; Jänedä 4,10—4,11; Aegwiidu 4,24—4,32; Kehra

5,2—5,5; Raafiku 5,23—5,30; Aruküla 5,41—5,42; Lagedi 5,59—6,2; Ülemiste 6,16—6,21; Tallinna tulef 6,34.

Walga — Tartu wahel 2. septembril.

Rong nr. 72 Walgast minef kell 4,55; Sangaste 5,20—5,24; Keeni 5,42—5,44; Mägiste 6,8—6,9; Pufa 6,22—6,24; Pritju 6,42—6,47; Elwa 7,7—7,14; Rõo 7,35—7,36; Tartu tulef 8,2.

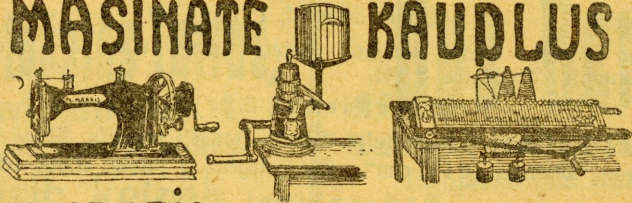
Tagasi: Rong nr. 71 Tartust minef kell 21; Rõo 21,28—21,29; Elwa 21,47—21,52; Pritju 22,19—22,27; Pufa 22,53—22,55; Mägiste 23,5—23,6; Keeni 23,20—23,22; Sangaste 23,40—23,45; Walga tulef 0,13.

Toetussummad Tartu näituse auhindadeks.

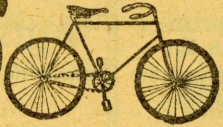
Näituse auhindadeks on järgmiste ajutuste poolt toetussummasid määratud:

Tartu maafonnawalitus — 50.000 marka; Tartu pank — 10.000 mrf.; Eesti kindlustuse selts määrab tuletoorje abinõude, tulekindlate ehituste ja materjaalidele — 25.000 mrf.; Tartumaa kindlustuse selts eestujalikkude tulekaitse abinõude ja tuleõnnetuse juhtes wähem kardetawate hoonete plaanide eest — 25.000 mrf.; kui sarnaseid wäljapanekuid ei ole, siis wõib nimetatud summa näituse juhataise arandagemise järele arafajutatud jaada; Tartu linnawalitus wabastab näituse lõbustusmaksust

MASINATE KAUPLUK

N. NAARIS

TARTUS SUURTURG 13

ALATI SAADAWAL ÜLEWAL TÄHENDATUD MASINAD
MÕODUKATE HINDADEGA.

tingimisega, et poolt sellest maksust määratakse auhindadeks Tartu linnas asu-
 mate tööstuse ettevõtete jaadustele, mis nimetatud näitujel välja pannakse;
 Põhja pant — 15.000 mrf., mida hobustele ja loomadele välja anda palub.
 Tartu Eesti majanduse ühikus — 1 Bentzky Corect ader N. N. C.
 3 hind mrf. 7.000, 1 Arwita ader nr. 3 hind mrf. 7.000, 1 separaator „Westfalia“
 € 175 6.000 mk., 1 Teguri ader 2 hob. € 175 2.300 mk., 1 piimaveo kann 30
 liitr. mrf. 1.700, Wõru põllumeeste jelts 2 juurt hõbe ja kaks juurt
 pronksauraha; Eesti tarvitajate ühikuste teiskühikus eeskujuliku
 majapidamisüfkuise eest mrf. 10.000 ja kunstväetuskatete eest mrf. 5.000, kui nii-
 juguseid väljapanekuid ei ole, siis jeemne kasvatamise ja jordi parandamise eest
 7.500 marka ja kunstväetuse katete eest 7.500 mrf.; Kaubandus-tööstus-
 ministereium — 25.000 mrf., Eesti tööstuse paremate väljapanekute eest.
 Wiljandi Eesti põllumeeste jelts — 2 hõbeauraha, 3 pronksauraha
 ja 5 kiitusekirja; Põllumajandusline teiskühikus „Estonia“ pi-
 maasjanduse väljapanekute eest 5000 mrf. ja parema piimatarja eest 5000 mk.
 ja põllutööstusministereiumi põllumajanduse peavalitsuse poolt
 10.000 marka ja 3 komplekti põllumajanduslist kirjandust.

„Wanemuise“ teatri näituse eeskawa.

Reedel, 31. augustil.

N. Jewreinowi „Rõige tähtjam“. Ühele toimõddia, teisele ka
 draama. Algus kell 8 õhtul.

Laupäewal, 1. sept.

Leo Walter Steini 3-waata. operett „Lahkumise reis“, Hugo
 Dirch'i muusika. Algus kell 8 õht.

Pühapäewal, 2. sept.

„Geisha“, operett 3-waataujes. Sidney Jones'i muusika. Algus kell 3 p. l.
 Franz Molnari „Lilium“. Uguli legend 7 pildis. Algus kell 8 õhtul.

Esmapäewal, 3. sept.

Bernauer-Schanzeri operett 4 pildis „Printsejs Diada“. Jean
 Gilberti muusika. Algus kell 8 õht.

Näituse päewadel on kontserdid Wanemuise aias igal õhtul. Algus kell 9
 õhtul. Med ilutuledega kaunistatud.

Schiff & Naef

Tallinn, Wiru tän. 18

Riidekaubad

Puuwilla riidekaubad

Kleidiriided

Müük suurel arwul.

P. Lall

Tartu

Suurturg 2. Telefon 4-79

Elektrotehnika,
tehnika ja optika
tarbeasjad.

„ESTONIA“

Willatööstus Tartus,

Kiwi tän. Nr. 1

Henningi platsi juures

Kraasib, ketrab
ja korutab lõnga

kõige uuemate
masinate jõul.

Töö tehakse kõige paremas
headuses, kiirelt ja kokku-
hoidlikult.

Töö headus wõistlemata! Tulge vaatama!

SHOKOLAADI TEHAS

„Lus Bene“

Tallinn, Rüütli tän. 2/1

Lühikese jala nurgal

Ainult maitsege meie

shokolaadi tahwlites
ja shokolaadi kompwekke
paberis ning ilukarpides.

TALLINNAS,
Narwa maant.
Nr. 47

A. Kerm

TALLINNAS,
Narwa maant.
Nr. 47

LIHULA KRAASITÖÖSTUS

soovitab willakraasimise wabrikutele häid teraspiidega puhastamise kraase. Wiltimise tööde jaoks igasugu kraase. Käsikraase kõiki seltsi. Wõtab tellimisi igasuguste kraaside peale wastu.

Töö korralik ja odaw. Müük suurel ja väiksel arwul. Palun austatud ostjaid minu ärimärki silmas pidada.

Tallinnas üleriiklisel näitusel ja ka Wiljandis
I auhinnad, suured hõbeaurahad saanud.

GAMBRINUS

**MÕDU ja
KERGE ÕLLE VABRIK**

TARTUS
Emajõe tän. nr. 12/14

Tel. 208

Müüb oma ladudest

en gros ja en detail

rukki jahu, wäljamaa püüli jahu,
suhkrut, mannat, riisi, tikke ja
TUBAKA SAADUSI.

HEERINGAID

Wäljamaa ja kohaliku
pastla-, talla- ja muud
naha-kaupa.

Igasugust koloniaal
kaupa.

KAUBANAJA RUDOLF HOLST
TARTUS, KAUBA TÄHNÄW NR. 7. TELEFON NR. 4-33.
O S A K O N N A D :
Puka alewis — Tel. 38
Wastu Postkontorit

Antsia alewis
Weski tähnaw 5

BENSIINI,
masina-, auto-,
tsilindri- ja koorela-
hutaja-õli ja igasugu-
seid muid nafta saadusi.

Oma ladudest
PETROOLEUMI.

Hinnad wäljaspool
wõistlust.

Põllumasinate osade keskladu

„AKRA“

Müüb suuremal ja väiksemal arwul kõiksugu süsteemi põllumasinate osad: Deringi, Herkules, Wood, Eckert, Beermann, Milrauku, Plano, Osborne, Champion, Hava, Delma jne.

Jällemüüjatele kõrged protsendid

Tartus, Riia uul. postijaam

Kõnetraat 2-70.

Kuiw-piiritus „Ekstselsior“

Hart-Spiritus „Excelsior“

Сухен. спиртъ „Экцельзиоръ“

Hinuwalmistaja:

Keemia-tehniline tööstus „Taara“

Tartus, Weeriko tän. 6, Näitusel väljapandud.

TEHNIK E HITUS ja METALLI TÖÖSTUS

TARTUS, Pihkwa t. 1^a

(enne Riia tänaw Nr. 37).

Keskkütte,

(wee, auru ja kombineeritud).

Aurusaunade, wannitubade,

Pesukodade,

Kuiwatusruumide,

Gaasi- ja weewärkide

sisseseadmised ja nende parandustööd.

Kanalisatsioonide ja wee-
aluste kaabelite tööd:

isetoetatud kanalisatsiooni kaewud
„Schambo ja Septik“.

Aurukatalde,

pumpade, masinate

kohaleseadmised ja parandustööd.

Põllutööristade paran-
damine.

Igasugused ehitustööd.

Septatööd.

Autogeeniline metallide
keedmine.

K. Panti

riidekauplus

Tartus, Suurturg nr. 17.

Soowitab odawate hinda-
dega meesterahwa palitu-
ja ülikonnariiet. Naestele
willast kostümi- ja kleidi-
riiet. Koolipoistele ülikon-
nariiet. Kangelõimeid,
pesuriiet j. n. e.

Suurturg nr. 17, Tartus.

Tartu näitusel I. auhind
— suur hõbe auraha. —

E. Sattelberg kaalude töökoda Tartus,

Lossi tänaw nr. 4.

Walmistab ja müüb **detsimaal-**
ja **lauakaalusid** kõige tarwi-
likude wihtidega. — Kaalud ja
wihid saawad igal ajal kordasead-
miseks ja **tempeldamiseks**
wastu wõetud.

Ed. Friedrich, Tartus

Asutatud 1873. a.

Tel. 5-10

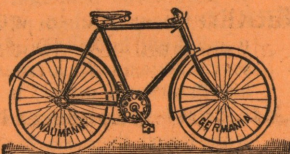
Riia tän. Nr. 2

Tel. 5-10

Akts. Seltsi end. Seidel & Naumann,
Dresdenis, Ainuesitaja.

„Naumann'i“ õmblusmasinad
„Naumann'i“ jalgrattad.

Kirjutusmasinad.

Koorelahutajad. Laua- ja Detsimaalkaalud

Eestimaa Kinnitus-
Aktsia-Seltsi

„EKA“ agentuur.

Tulekinnitus, elukinnitus, transportkinnitus, õnnetus- ja vastutus-
kinnitus, kollektiivselt õnnetute juhtumiste vastu kinnitus ja
klaasi kinnitus.

Auruvärwimise
töökoja

R. NATUS, Wiljandis

tööde wastuwõtmise
koht.

Wärwimine ja keemiline puhastamine.

Wiljandi Linawabriku - Ühisuse linaketramise ja ku-
dumise wastuwõtmise koht.

L a d u s : pleekimata linast, käterätiku-, laudlina-,
woodilina- ja kottiriidet wabriku hindadega.

„**BADENIA**“ rehepeksumasinad, trumliga 36“×24“ ja 42“×24“, viie puistajaga, mis 14 jalga pikad.

„**BADENIA**“ lokomobiilid lokomotiivkatlaga, ahjuga üks meeter pikk.

MASINARIHMAD.

„**CERES**“ rehepeksumasinad hobuse-weowärgiga, kuullaagrite pääl, puistaja- ja alussõelaga, universaal wahewärgiga.

„**ECKERT**“ wiljaniidumasinad „**DIWA**“, heinaniidumasinad „**DIKS1**“ wiljaniitmise aparaadiga hobuseredad, — on üle Eesti tuntud kui kõige wastupidawamad ja kergemad masinad. Tarwituse korral põllumeestele lahedad maksutingimised.

„**ECKERT**“ kultuur-, konsum- ja kahesahalised adrad, sookündmise- ja põhjakohendajad-adrad soomusteras tiiwedega ja profiilteras tiislitega.

ÄRKED teraspulkadega põlluäkked — seementamiseäkked, heinamaaäkked, taldrikäkked, wedruäkked. — Kultuwaatorid, sorteerimismasinad, loomatoidu aurukeetjad, juurika-purustajad; hekslimasinad auru-, hobuse- ja käsijõulised.

„**MILENA**“ koorelahutajad 400, 500 ja 600 liitrit tunnis, sheibiga wahewõlwi peal, — käsitsi ja jõumasinatele töötamiseks.

„**MIELE**“ („**VIKTORIA**“) wõimasinad kuullaagrite peal, 50—300 liitri suuruses, said Tartu näitusel eraldi auhinna.

WÕIPRESSID, pressitud toobrid 25—100 liitri suuruses.

PIIMAWEO-kannud pressitud, 15—50 liitri suuruses.

AIATÖÖ külwimasinad, kultuwaatorid, tolmutajad, pulwerisaatorid, aedniku noad, käärid jne.

WÄIKE INWENTAAR: sõnniku-, heina-, kartuli-, kiwi- ja kooksihangud, labidad, wikatid, luisud, **niidumasinade teritamisaparaadid**, masinate tagawara osad jne.

MAJANDUSASJAD: malm emailleeritud ja liht pajad ja potid igas suuruses. Alumiiniumist ja emailleeritud keedupotid, kohwi- ja teekannud, kausid, tirinad, panged jne. Priimused, kohwiweskid. Kapsariiwimise masinad, marjapressid jne.

Soowitab suures wäljawalikus ja wõistlemata hindadega

põllutöömasinate ja majandusasjade-ladu

G. & A. ROTHERMUNDT

TARTUS Raatuse t. 2 (Kiwisilla juures) TARTUS

Transport & Kaubandus-Ühisus

„OSTA“

Tallinn Estonia puiestee Nr. 27 Tallinn
Kõnetr. 12-32 ja 18-51

soovitab omast ladust

Põllutöomasinaid ja riistu:

Auru-rehepeksugarnituure

Rehepeksugarnituure, hobuse-jõul., pool ja täispuhastajatega, tuntud „Deutsche Werke“ wabrikust

Nafta mootorid, peksumasinate ja weskite jaoks „Deutsche Werke“ wabrikust

Paadi naftamootorisi

Jahu- ja kruubiweskid, hobuse jõulised

Seemendamise sahad

Kultiwaatorid

Wedruäkked jne. jne.

R. WOLF A. S.

MAGDEBURG-BUCKAU

Lokomobiilid seiswad, weetawad ja isesõitjad 3 kuni 800 PS. Patent küllastud ja ülekuumendud auruga kõiksugu tööstuse ja põllum. otstarbeks.

Rehepeksumasinad 3 kuni 20 PS. 3—5-kord. tuulepuhastusega

Lokomotiiwid

Õlepressid

Kreiselpumbad

Zellenfiltrid

Patent aurukuumendajad ja sahad

Wabrikud: Magdeburg-Buckau, Magdeburg - Fermersleben, Magdeburg-Salbke, Aschersleben, Dessau, Erfurt.

Peaesitaja Eestis:

A.-s. W. Schneider & Ko.

Tallinn, Wiruwärawa puisteel 19

Kõnetraat 4-01, 18-42 ja 26-34.

Tartu osakond: Holmi tän. 4, kõnetr. 17.

Telegrammi aadress: Walschneider.

Iga kaupmees, tööstur ja põllumees

ostab

A.-S. W. SCHNEIDER & Ko.

juurest kasulikumalt, kui kuskilt mujalt.

Järgmiste vabrikute peaesitaja Eestis:

R. WOLF'i lokomobiilid ja rehepeksumasinad.

WEIPERT & SÖHNE gööpliga rehepeksumasinad.

RUDOLF WERMKE Heiligenbeil'i sahad ja heinarehad.

MASSEY-HARRIS-Original-Ameerika-lõikusemasinad, nii vilja- kui ka heinaniidumasinad ja rehad (mitte Saksamaal valmistatud).

ARVIKA-VERKEN, Rootsi vilja- ja heinaniidumasinad „Viking“ ja rehad.

ROOTSI parematest vabrikutest koorelahutajad, võimasinad ja piimatalituse sisseseaded.

„**HAWA**“ süsteem Seering viljalõikuse ja heinaniidumasinad Saksamaalt.

TEICHERT & SOHN, Liegnitz, puutööstusemasinad.

SCHARRER & GROSS'i nältamootorid.

D. W. F. kuulilaagrid.

AUSTRIA-STEYRI automobiilid.

ERNST KRAUSE & Ko. metalltööstuse masinad.

RICHART FELDE kreis-, gatter-, palgi- jne. saed.

G. F. WEEBER, A.-S., Stettin, katusepapp, katusetõrv jne.

Alaline suur ladu põllutööriistades ja masinates, rauas, terases, plekkides, väljamaa katusetõrvas ja pappides, kõiksugu ehitusmaterjaalis, käsitööriistades, teras- ja rauakaupades jne.

Vankriassid, sahaterad ja traatnaelad valmistatakse oma vabrikus, Telliskivi tän. nr. 33. Sealsamas tehakse ka kõiksugu masinate, automobiilide, mootorite jne. parandusetöid osava juhataja all.

A.-S. W. Schneider & Ko., Tallinnas

Viruvärava puiestee 19 ·· Kõnetr. 401, 18-42 ja 26-34

TARTU OSAROND: Holmi tän. 4 ·· Kõnetraat 17

Telegrammi aadress: WALSCHNEIDER

Tallinnas

Kr. Saar & Ko.

Tallinnas

Abikauplused: Rakweres, Jõhwis ja **TARTUS** Raatuse tän. maja nr. 2, kauplus nr. 2-a .

Soovitawad perekondadele, rätseppadele, kingseppadele jne.

õmblusmasinaid

Sukakudujatele

kudumismasinaid

Spordimeestele

jalgrattaid,

mantlid ja õhu kummisid
suures walikus.

Perenaistele uuea-aja wäga
otstarbekohaseid

koorelahutajaid

Põllumeestele

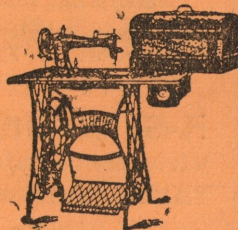
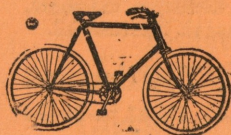
niidumasinaid,

wedruäkkeid

ja teisa põllutööriistu ja
kõigi nimetatud masinate jaoks
tagawara osasid.

Kõik meie

juures müüdawad
masinad on Eestis
pika proowi läbi tei-
nud ja ei karda üh-
tegi wõistlust, ei hää-
duse ega hinna
poolest.

E. T. K.

Iga näitusele tulnud põllumees ärgu unustagu vaatamast Eesti Ühistegevuse suurima saavutuse

EESTI TARVITAJATE KESKÜHISUSE VÄLJAPANEKUID!

Kõige otstarbekohasemad põllutööriistad ja -masinad, nagu:

Rehepeksugarnituurid

MARSHALL (Inglis)
RANSOMES (Inglis)
MUNKTELL (Rootsi) ja
FREDERICIA (Daani)

Traktorid „International“
Inglise mootorid „Petter Junior“

Deering'i { isesidujad,
viljalõikajad,
rohuniitjad ja
hobuseredad

Adrad — Ventzki (Correkt), R. Sack, Wermke,
R. Bächer, Tegur;

Vedruäkked — Deering;

Kultivaatorid — Ventzki, Deering, R. Bächer;

Reaskülvimasinad — Deering;

Tuulimasinad — Aul, Tegur jne. jne. jne.

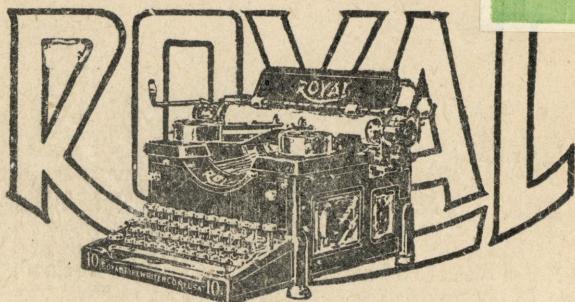
saate alati oma lähemast

tarvitajate- või majandusühisusest.

Pealadu:

EESTI TARVITAJATE KESKÜHISUS.

A-21960
u

Täielikum büroomasinade ladu

Esitused Eestis:

Paremad Ameerika kirjutusmasinad „ROYAL“
Täielikumad arvemasinad „RECORD“ ja
„ORIGINAL-ÖDHNER“

Kõiksugu büroomasinade tarbeasjad, lindid, söepaber, schapirograph paelad jne. suures väljavalikus

V-d LOUN & SCHITIKOV

Niguliste t. 18

TALLINN

Telefon 13-37

Start

20 tk. 10 mrk.

A.-S. Laferme

3270
..... parem praeguse aja
odavatest paberossidest